

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 29 Νοεμβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 21.10.2023 με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1635/23.10.2023 προδικαστική προσφυγή της ετερόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» και δη κατά της παράλειψης της αναθέτουσας αρχής επανάληψης του διαγωνισμού, λόγω της μη δυνατότητας υποβολής από την ώδε προσφεύγουσα της προσφοράς της στον ηλεκτρονικό τόπο του προκείμενου διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., άλλως και επικουρικώς, κατά της μη χορήγησης παράτασης της προθεσμίας υποβολής προσφορών ούτως ώστε να παρασχεθεί το δικαίωμα στη προσφεύγουσα να συμμετάσχει στον επίμαχο διαγωνισμό, καταθέτοντας την προσφορά της σε έντυπη μορφή.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης καθώς και των μηνυμάτων που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (με α/α συστήματος «...»), η προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα,

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 361 του ν. 4412/2016 και 4 του π.δ. 39/2017. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, διά του με αριθμ. πρωτ. 2608/30.10.2023 εγγράφου της, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, διατυπώνει τις απόψεις της επί της εξεταζόμενης προσφυγής, αναρτώντας το σχετικό έγγραφο στον ηλεκτρονικό τόπο του προκείμενου διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, την 1.11.2023 και κοινοποιώντας το σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

3. Επειδή, με την με αριθμ. «...» Διακήρυξη, προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την «...» (Υπόεργο 7) της Πράξης «...» με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, εκτιμώμενης αξίας 119.354,84 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 03.10.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό «...». Ως ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών ορίστηκε η 03.10.2023 και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής αυτών η 18.10.2023 και ώρα 13:00, αποσφράγισης δε των προσφορών, η 23.10.2023. Επιπλέον, διά της με αρ. Α987/2023 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ έγινε δεκτό το αίτημα αναστολής που συμπεριλαμβάνεται στην υπό κρίση προσφυγή και ορίστηκε η αναστολή συνέχισης της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας έως την έκδοση της παρούσας οριστικής απόφασης της Αρχής επί της προσφυγής. Προσέτι, παραπονείται, διά της ασκηθείσας προσφυγής της, η ώδε προσφεύγουσα ότι προσπάθησε ανεπιτυχώς να υποβάλει τη προσφορά της, αλλά λόγω της πολυπλοκότητας του συστήματος και χωρίς δική της υπαιτιότητα, δεν επέτυχε να πράξει τούτο, ήτοι να υποβάλλει εμπροθέσμως και παραδεκτώς τη προσφορά της. Κατά τα ειδικότερα ιστορούμενα στη προσφυγή, κατέφυγε η προσφεύγουσα σε δεκατέσσερις (14) προσπάθειες, στο χρονικό διάστημα από 12.09 μ.μ. μέχρι και 13.00 μ.μ. κατά την καταληκτική ημέρα υποβολής των προσφορών, την 18.10.2023. Ενόψει τούτων, απηύθυνε αίτημα προς την αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να υποβάλλει εντύπως την προσφορά της, ενημερώθηκε δε, από την αναθέτουσα αρχή ότι δεν είναι αρμόδια για τη διαδικασία αυτή και ότι οποιαδήποτε σχετική ενέργεια γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Εν συνεχεία, υπέβαλε η προσφεύγουσα στις 18.10.2023 και ώρα 14:03 το αίτημά της στο

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

Τμήμα Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ του Κέντρου Εξυπηρέτησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Από τα στοιχεία του φακέλου της προκειμένης υπόθεσης αλλά και ως συνημμένως με τη προσφυγή της υποβάλλει η προσφεύγουσα, μεταξύ άλλων, εμφανίζεται η απάντηση που έλαβε στο ανωτέρω γραπτό αίτημά της από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων/Τμήμα Υποστήριξης ΕΣΗΔΗΣ, εκτύπωση του μηνύματος από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ ότι η πλατφόρμα είναι κλειστή για υποβολή προσφορών την 18.10.2023 και ώρα 13:00 αλλά και εκτύπωση του ιστορικού υποβολής προσφορών από το σύστημα, κατά την ως άνω ημερομηνία. Διά της ασκηθείσας προσφυγής της δε, αιτείται η προσφεύγουσα την επανάληψη της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας, προκειμένου, ως ισχυρίζεται, για την ισότιμη διαφύλαξη των συμφερόντων όλων των συμμετεχόντων, εφιστώντας την προσοχή στη δέουσα και άρτια λειτουργία του σχετικού ηλεκτρονικού συστήματος και επικουρικώς αιτείται, σε περίπτωση κατά την οποία δεν γίνει δεκτό το ανωτέρω αίτημά της, την εύλογη παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών ή την αποδοχή του φακέλου της προσφοράς της σε έντυπη μορφή. Εξάλλου, η προσφεύγουσα, καταρχήν, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής δοθέντος ότι δραστηριοποιείται σε τομέα που αφορά στο αντικείμενο του διαγωνισμού, επιδίωκε να συμμετάσχει στον επίδικο διαγωνισμό, επιχείρησε δε να υποβάλει την προσφορά της και, ως ισχυρίζεται, εμποδίστηκε παρά ταύτα να την υποβάλει στον ηλεκτρονικό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού άνευ υπαιτιότητάς της, παρά τω νόμω και τη διακήρυξη, καθόσον η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής της οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της να παραλάβει τη προσφορά της, της προκάλεσε βλάβη, συνιστάμενη στην προσβολή του δικαιώματός της να συμμετάσχει στον διαγωνισμό.

4. Επειδή, στην με αρ. «...» διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής του επίμαχου ηλεκτρονικού ανοικτού διαγωνισμού προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Είδος διαδικασίας Ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/16 ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. [...] 1.5 Προθεσμία παραλαβής προσφορών Η καταληκτική ημερομηνία

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

παραλαβής των προσφορών είναι η 18/10/2023 και ώρα 13:00. Η διαδικασία θα διενεργηθεί με χρήση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Προμήθειες και Υπηρεσίες του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ (Διαδικτυακή Πύλη www.promitheus.gov.gr) <https://portal.eprocurement.gov.gr/webcenter/portal/TestPortal> [...] Τα έγγραφα της σύμβασης της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκαν στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, η οποία έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό: «...» και αναρτήθηκαν στη Διαδικτυακή Πύλη (www.promitheus.gov.gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ. [...] 2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης Όλες οι επικοινωνίες σε σχέση με τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται με τη χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (www.promitheus.gov.gr) [...] 2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης Το «...» προκηρύσσει ανοιχτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό, με κριτήριο Ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. [...] 2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών 2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως στα άρθρα 36 και 37 και στην κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4412/2016 εκδοθείσα υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β'2453/09.06.2021) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (εφεξής Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες). [Συσχέτιση με άρθρο (Γλώσσα) και (Επικοινωνία) της διακήρυξης, ιδίως εφόσον κατ' επιλογή της Α.Α. εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 5 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016]. Για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

που υποστηρίζεται τουλάχιστον από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και να εγγραφούν στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες. 2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς μέσω του ΕΣΗΔΗΣ βεβαιώνεται αυτόματα από το ΕΣΗΔΗΣ με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 10 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης. Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με αιτιολογημένη απόφασή της. [...] 2.4.2.4. Εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, με τα δεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθεισών αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφακέλο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν [...]

5. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣτΕ 3703/2010, ΣτΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005 κ.λπ.), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C19/00 Siac Construcrtion Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

6. Επειδή, περαιτέρω, κατά τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4412/2016" Δημόσιες Συμβάσεις Έργων Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 214/25/ΕΕ) ΦΕΚ Α' 200/24.10.16", που διέπει τον επίδικο διαγωνισμό, με τίτλο Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ - Εξουσιοδοτική διάταξη: «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, εξαιρουμένης της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 128, περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων. 2. Το ΕΣΗΔΗΣ συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α' και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, και 37, περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ. Πέραν των ανωτέρω το ΕΣΗΔΗΣ τηρεί όσα ορίζονται: α) στον ν. 4727/2020 (Α' 184), β) στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301) και γ) στο π.δ. 25/2014 (Α' 44), περί ηλεκτρονικού αρχείου και ψηφιοποίησης εγγράφων. 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στην ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

υπηρεσιών σχετικά με: α) [...], β) [...], γ) [...], δ) [...] και ε) [...]. 4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στη διαλειτουργική σύνδεση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και των υποσυστημάτων του, με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της ΕΑΑΔΗΣΥ και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών, και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, όπως το Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) και το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), το Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 (Α' 184), το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών, ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών μελών. 5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν: α) στη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α' 184) και το Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής και αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, β) στον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, γ) στους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και χορήγησης αντιγράφων, δ) στον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και ε) στους όρους και τις προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. 6. [...] 7. Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται Εθνικό Μητρώο Οικονομικών Φορέων Προμήθειας Αγαθών και Παροχής Υπηρεσιών.» Επιπλέον, στο άρθρο 37 του ίδιου νόμου με τίτλο Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ (άρθρο 22 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), προβλέπεται: «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους. 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/ 767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) [...] ββ) [...] 3. [...] 4. Σε

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία οφείλεται σε γεγονότα ανωτέρας βίας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας. Η αδυναμία του πρώτου εδαφίου πιστοποιείται, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, από τη Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, και στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει τον τρόπο συνέχισης και διεξαγωγής της διαδικασίας. 5. [...]»

7. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων της προκείμενης υπόθεσης σε συνδυασμό με τις εφαρμοστέες διατάξεις του οικείου κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου, ως έχουν παρατεθεί στις αμέσως προηγούμενες σκέψεις, συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή διά της με αριθμ. «...» διακήρυξης της προέβη στην προκήρυξη ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, προκειμένου για την υποβολή προσφορών για την ανάδειξη αναδόχου για τη σύμβαση με τίτλο «...» (Υποέργο 7) της Πράξης «...». Από τους κανονιστικού περιεχομένου όρους της εν λόγω διακήρυξης, ευκρινώς και ρητώς συνάγεται ότι πρόκειται για ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό ως επίσης ότι η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία διενεργείται με την χρήση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) Προμήθειες και Υπηρεσίες του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ. Περαιτέρω, ρητώς ορίζεται στην οικεία διακήρυξη, που, ως προελέχθη, δεσμεύει την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες, ότι η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι η 18.10.2023 και ώρα 13:00, καθώς και ότι μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο σύστημα. Η ώδε προσφεύγουσα, ως, άλλωστε, η ίδια συνομολογεί στη προσφυγή της αλλά προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών στον διαγωνισμό, προέβη σε αλλεπάλληλες προσπάθειες ανεπιτυχούς υποβολής της προσφοράς της, υπολαμβάνοντας ότι δεν επέτυχε να υποβάλλει εντέλει τη προσφορά της λόγω της πολυπλοκότητας και ανεπάρκειας του ηλεκτρονικού συστήματος. Υπολαμβάνει ωστόσο τούτο εσφαλμένως η προσφεύγουσα, διότι σε απάντηση του από 18.10.2023 αιτήματός της προς τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων/Τμήμα Υποστήριξης ΕΣΗΔΗΣ, διατυπώνονται τα εξής: «Από τα στοιχεία καταγραφής του Συστήματος προκύπτει ότι από τις 12:09 έως και τη 13:00 περίπου πραγματοποιήσατε 14 ανεπιτυχείς προσπάθειες για την υποβολή της προσφορά σας. Σε κάθε προσπάθεια το σύστημα σας εμφάνιζε το αντίστοιχο σφάλμα το οποίο θα έπρεπε να επιλύσετε προκειμένου να κατορθώσετε να υποβάλετε επιτυχώς την προσφορά σας. Αρχικά δεν είχατε εξάγει τις απαραίτητες για την υποβολή προσφοράς εκτυπώσεις από το Σύστημα. Στη συνέχεια αφού επισυνάπτατε τις εκτυπώσεις του Συστήματος, διαγράφατε αρχεία, ενέργεια η οποία είναι αντίθεση με τις ενδεδειγμένες ενέργειες για την υποβολή προσφοράς (αλλαγή μετά την εξαγωγή και επισύναψη εκτυπώσεων), σύμφωνα με τα εγχειρίδια χρήσης και τις Οδηγίες Ορθής υποβολής προσφορών τα οποία είναι αναρτημένα στη Διαδικτυακή Πύλη www.promitheus.gov.gr. Σε πολλές προσπάθειες δεν επισυνάπτατε την τελευταία χρονικά εξαχθείσα εκτύπωση κατά το χρόνο που κάνατε τη συγκεκριμένη προσπάθεια υποβολής (FINAL_RESULT: Δεν βρέθηκε έγκυρη Τεχνική Προσφορά σύμφωνα με την λήψη της εκτύπωσής της ή δεν έχει οριστεί σωστή κατηγορία. Εν κατακλείδι, το γεγονός της μη υποβολής της προσφοράς σας οφείλεται στις μη ενδεδειγμένες ενέργειες του χρήστη της εταιρείας σας κατά την κατάρτιση και υποβολή της προσφορά σας και δεν υπήρξε τεχνική αδυναμία λειτουργίας του Συστήματος».

8. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης και εκ των ανωτέρω διαλαμβανομένων, ρητώς και σαφώς προκύπτει ότι η αδυναμία υποβολής της προσφοράς της προσφεύγουσας μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, στον

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

ηλεκτρονικό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού, δεν ερείδεται ούτε οφείλεται σε τεχνική αδυναμία λειτουργίας του συστήματος αλλά στις μη ενδεδειγμένες ενέργειες του χρήστη, εν προκειμένω της προσφεύγουσας, προκειμένου για την επιτυχή υποβολή της προσφοράς στο σύστημα. Προσέτι, ως γνωστόν, το ηλεκτρονικό σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ τίθεται στη διάθεση των αναθετουσών αρχών ως πλατφόρμα για την ηλεκτρονική διεξαγωγή των διαγωνισμών. Οι λειτουργίες που επιτελεί το ως άνω ηλεκτρονικό σύστημα στο πλαίσιο συγκεκριμένου διαγωνισμού συνιστούν το τεχνικό μέσο για την υλοποίηση των προβλέψεων της διακήρυξης ως προς την διαδικασία διεξαγωγής του διαγωνισμού και έχουν καταρχήν σχεδιασθεί ώστε να ανταποκρίνονται και να ενσωματώνουν τις απαιτήσεις της διακήρυξης, μεταξύ άλλων, ως προς το περιεχόμενο και τον τρόπο υποβολής των προσφορών των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων. Συνεπώς, σε περίπτωση κατά την οποία δεν γίνεται δεκτή από το ηλεκτρονικό σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ η υποβολή προσφοράς εκ μέρους ενδιαφερομένου, ως μη ανταποκρινόμενη στην παραμετροποίηση, στην οποία έχει υποβληθεί το σύστημα, προκειμένου να αποτυπώσει τις απαιτήσεις της οικείας διακήρυξης, η υπό τις συνθήκες αυτές μη αποδοχή της προσφοράς συνιστά την τεχνική εκδήλωση της πράξης απόρριψης της προσφοράς, η οποία αποτελεί πράξη της αναθέτουσας αρχής που χρησιμοποίησε την πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, ως μέσο για την ηλεκτρονική διεξαγωγή του διαγωνισμού. Περαιτέρω, η μη αποδοχή της ηλεκτρονικής υποβολής της προσφοράς για λόγο αναγόμενο στην παραμετροποίηση των δεδομένων του συγκεκριμένου διαγωνισμού κατά τρόπο μη ανταποκρινόμενο στις απαιτήσεις της διακήρυξης συνιστά παράβαση των όρων της διακήρυξης (Βλ. ΕΑ ΣτΕ 109/2020). Εν προκειμένω, ωστόσο, και ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, δεν πρόκειται για περίπτωση μη ορθής παραμετροποίησης των δεδομένων του συγκεκριμένου ηλεκτρονικού διαγωνισμού, αντιθέτως, ορθώς η αναθέτουσα αρχή και σε συμμόρφωση με τα κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου αξιωθέντα προέβη στη διενέργεια του επίμαχου ηλεκτρονικού διαγωνισμού, παράλληλα δε το ηλεκτρονικό σύστημα ούτε τεχνική αδυναμία παρουσίασε κατά το ορισθέν χρονικό διάστημα υποβολής των προσφορών, ούτε, άλλωστε, συνάγεται ότι δεν είχε παραμετροποιηθεί καταλλήλως προκειμένου να δεχθεί τις προσφορές των

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

συμμετεχόντων, όπερ, εξάλλου, επιτυχώς έπραξαν έτεροι διαγωνιζόμενοι. Αβασίμως επομένως και αλυσιτελώς παραπονείται η προσφεύγουσα για έλλειψη εν προκειμένω καθοδήγησης από την αναθέτουσα αρχή και για την πολυπλοκότητα του συστήματος που είχαν ως αποτέλεσμα τη μη υποβολή της προσφοράς της στον επίμαχο διαγωνισμό. Και τούτο διότι η υποβολή της προσφοράς κατά τα αξιωθέντα στην υπόψη διακήρυξη και τα επιτασσόμενα στο ν. 4412/2016 που διέπει τον επίδικο διαγωνισμό αποτελεί ευθύνη του συμμετέχοντα, υπό τα ανωτέρω δεδομένα δε, ήτοι δοθέντος ότι δεν επιφλοχώρησε σφάλμα ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής προκειμένου το ηλεκτρονικό σύστημα να δέχεται τις κατά τα ορισθέντα υποβληθείσες προσφορές των διαγωνιζομένων, αντιθέτως ο ηλεκτρονικός τόπος του προκειμένου διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ είχε διαμορφωθεί κατάλληλα και σε συμμόρφωση με τα εκ του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου αξιωθέντα, συνάγεται ότι η προσήκουσα υποβολή της προσφοράς εμπίπτει αποκλειστικά στη σφαίρα επιρροής των συμμετεχόντων και τούτο κατ' εφαρμογή της αρχής της τυπικότητας των δημόσιων διαγωνισμών και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Επομένως η μη υποβολή της προσφοράς από την ώδε προσφεύγουσα, εν προκειμένω, ερείδεται στην έλλειψη ικανότητας της προς τούτο καθώς και στην μη επίδειξη της προσδοκώμενης επιμέλειας ή στην έλλειψη της απαιτούμενης εμπειρίας. Εξάλλου, αλυσιτελώς προβάλλει η προσφεύγουσα επικουρικώς ισχυρισμούς περί χορήγησης παράτασης της προθεσμίας υποβολής προσφορών ούτως ώστε να υποβάλλει την προσφορά της σε έντυπη μορφή, διότι τούτοι οι ισχυρισμοί ερείδονται σε εσφαλμένη αφετηρία και δη εκτός του κανονιστικού πλαισίου της οικείας διακήρυξης. Ενόψει τούτων, οι προβαλλόμενοι διά της εξεταζόμενης προσφυγής ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν, αντιθέτως τα όσα ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή, διά της συμπληρωματικής της αιτιολογίας ως τούτη αποτυπώνεται στο έγγραφο των απόψεων της, πρέπει να γίνουν δεκτά.

9. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, το δε παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' άρθρο 363 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 1849 /2023

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει τη προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ**